

Kamila PANKIEWICZ

Uniwersytet w Białymstoku
kamila.pankiewicz2000@gmail.com
ORCID: 0009-0000-7544-3082

KILKA SMUTNYCH SŁÓW O (NIE ZAWSZE) SMUTNYCH KSIĄŻKACH

1. WPROWADZENIE

Współczesny rynek wydawniczy ulega dynamicznym zmianom pod wpływem rozwoju technologii cyfrowych oraz rosnącej roli mediów społecznościowych w promocji i dystrybucji treści literackich. Jednym ze zjawisk, które w ostatnich latach zyskało szczególną popularność w przestrzeni internetowej, jest twórczość określana mianem *smut*. Termin ten odnosi się do tekstów literackich, w których dominującą rolę odgrywają jawne sceny seksualne, natomiast warstwa fabularna oraz konstrukcja postaci mają znaczenie drugorzędne.

Początkowo tego typu utwory funkcjonowały przede wszystkim w środowisku amatorskiej twórczości internetowej, zwłaszcza na platformach umożliwiających publikację tekstów przez użytkowników. W ostatnich latach coraz częściej trafiają one jednak również do oficjalnego obiegu wydawniczego, co powoduje wzrost zainteresowania tym zjawiskiem zarówno wśród czytelników, jak i badaczy kultury popularnej.

Celem niniejszego artykułu jest analiza zjawiska *smutu* w kontekście jego funkcjonowania w środowisku internetowym oraz współczesnym rynku wydawniczym. Artykuł ma charakter analityczny i opiera się na jakościowej analizie treści wybranych utworów reprezentujących omawiany nurt, a także na analizie dyskursu medialnego towarzyszącego jego popularyzacji.

W pierwszej części artykułu przedstawiona zostaje definicja oraz zakres pojęcia *smut*. Następnie omówiono genezę tego rodzaju twórczości oraz jej rozwój w środowisku internetowym. Kolejne części poświęcone są analizie funkcjonowania smutu na rynku wydawniczym oraz identyfikacji powtarzalnych motywów fabularnych obecnych w tego typu literaturze. Na tej podstawie w końcowej części artykułu podjęta zostaje próba interpretacji kulturowych i społecznych implikacji popularyzacji tego rodzaju narracji.

2. DEFINICJA GATUNKU

Smut jest słowem zapożyczonym z języka angielskiego i w znaczeniu potocznym odnosi się do treści obscenicznych lub erotycznych (Cambridge Dictionary 2025). W kontekście literackim słowo to zaczęło funkcjonować jako określenie specyficznego typu narracji, w których znaczącą rolę odgrywają szczegółowe opisy scen seksualnych. Ze względu na niejednoznaczność granic definicyjnych tego gatunku problemy pojawiają się już na poziomie określenia jego podstawowych cech.

Przykładowo, portal Miejski.pl definiuje smut jako: „Tekst, najczęściej opowiadanie lub fanfik z treścią erotyczną” (Miejski.pl 2025). Definicja ta ma jednak charakter ogólnikowy i nie pozwala jednoznacznie odróżnić smutu od szerzej rozumianej literatury erotycznej.

Nieco bardziej rozbudowaną definicję proponuje strona Tanuki.pl:

W brytyjskim angielskim slangowe określenie treści kontrowersyjnych, zazwyczaj ze względu na erotyczny charakter. [...] Określenie używane w stosunku do literatury (w tym fanfików) oraz komiksów zawierających dużą ilość treści erotycznych, ale niezaliczanych jeszcze do pornografii. Treści erotyczne są istotnym (lub wręcz głównym) elementem fabuły (Tanuki 2025).

Także w tym przypadku mamy do czynienia z istotną nieściśłością, gdyż smuty w swojej strukturze fabularnej bliższe są filmom i książkom pornograficznym niż literaturze erotycznej w ogólnym sensie.

W niektórych definicjach zwraca się uwagę na dominację scen seksualnych nad konstrukcją narracyjną utworu. Według ujęcia prezentowanego przez portal Capitalizemtitle.com:

Smuty przypominają filmy pornograficzne z podstawową fabułą. W obu przypadkach główny nacisk kładziony jest na sceny seksu, a nie na opowieść. [...]

Podstawowym celem takich utworów jest prezentacja serii szczegółowych, jawnych scen seksualnych, przy niewielkim lub żadnym znaczeniu fabuły i postaci. Natomiast w literaturze erotyczno-romantycznej większą uwagę poświęca się fabule i bohaterom, a dosłowne przedstawienia seksualności nie stanowią głównego punktu opowieści (Capitalizemytitle.com 2025).

Na podstawie przytoczonej definicji można wnioskować, że smut stanowi formę literatury o charakterze pornograficznym, w której dominacja treści seksualnych nad warstwą fabularną i konstrukcją postaci odróżnia go zasadniczo od literatury erotyczno-romantycznej, włączającej erotykę w szerszy kontekst narracyjny.

W polskiej przestrzeni literackiej termin *smut* funkcjonuje w formie spolszczonej. Zgodnie z wymową angielską powinno się go wymawiać jako *smat* (smat), jednak w języku polskim przyjęła się fonetyczna realizacja odpowiadająca zapisowi graficznemu. Sprzyja to pewnemu „zamaskowaniu” znaczenia tego słowa, co może ułatwiać omijanie cenzury obyczajowej. Zjawisko to pozostaje w ścisłym związku z pruderyjnym charakterem części polskiego środowiska, w którym tematyka seksualna wciąż bywa traktowana jako tabu. W efekcie, w przestrzeni internetowej – na forach czy w mediach społecznościowych – nastolatki nierazkiedy pytają, czy dana książka jest „smutna”. Nie odnosi się to wówczas do aspektów emocjonalnych fabuły, lecz do ciekawości, czy utwór zawiera treści o charakterze erotycznym. Dla odbiorców niezaznajomionych z tym stosunkowo nowym gatunkiem literackim taka aluzja może pozostać całkowicie nieczytelna.

3. KONTEKST POWSTANIA

Rozwój smutu jest ściśle związany z rozwojem internetowych platform umożliwiających publikację twórczości literackiej. Szczególną rolę w popularyzacji tego typu tekstów odegrała platforma Wattpad, uruchomiona w 2006 roku.

Serwis ten umożliwia publikowanie utworów literackich każdemu użytkownikowi, niezależnie od posiadanych kompetencji pisarskich czy doświadczenia wydawniczego. Teksty publikowane na platformie mogą być komentowane oraz oceniane przez innych użytkowników, co sprzyja szybkiemu rozprzestrzenianiu się popularnych narracji.

Popularność niektórych utworów publikowanych w internecie zwróciła uwagę wydawnictw, które zaczęły traktować platformy takie jak Wattpad jako przestrzeń poszukiwania nowych autorów. Jednym z najbardziej znanych przykładów jest twórczość Anny Todd, której powieść *After* zdobyła ogromną popularność wśród użytkowników serwisu, a następnie została opublikowana w formie książkowej.

W debacie publicznej zwraca się również uwagę na stosunkowo łatwy dostęp do treści publikowanych na tego typu platformach. Brak skutecznych mechanizmów weryfikacji wieku użytkowników sprawia, że materiały przeznaczone dla dorosłych odbiorców mogą być dostępne również dla osób niepełnoletnich. W praktyce oznacza to, że dziecko poniżej 13. roku życia może bez przeszkód zarejestrować się, podając fałszywe dane. Co więcej, treści przeznaczone wyłącznie dla dorosłych nie są w sposób systemowy ukrywane przed nieletnimi użytkownikami. Oznaczenie utworu jako „18+” zależy wyłącznie od dobrej woli autora, ponieważ sama platforma nie prowadzi konsekwentnej klasyfikacji treści. W rezultacie nawet najmłodszy odbiorca może mieć swobodny dostęp do opowiadań zawierających wątki przemocy seksualnej i psychicznej, które w wielu przypadkach są w takich tekstach przedstawiane w sposób romantyzujący. Może to istotnie wpływać na kształtowanie się ich wyobrażeń o relacjach międzyludzkich, zwiększając ryzyko akceptacji lub powielania wzorców związków opartych na przemocy.

4. PATOLOGIE WYDAWNICZE W OBSZARZE SMUTU

Rosnąca popularność twórczości publikowanej w internecie sprawiła, że wydawnictwa coraz częściej decydują się na publikację opowiadań oraz fanfików¹, które pierwotnie funkcjonowały w przestrzeni cyfrowej.

W wielu przypadkach autorami takich tekstów są osoby bardzo młode, nieposiadające jeszcze doświadczenia w zakresie funkcjonowania rynku wydawniczego. W związku z tym w debacie internetowej pojawiają się dyskusje dotyczące potencjalnych nierówności w relacji pomiędzy młodymi autorami a podmiotami wydawniczymi.

---

¹ Skrót od „fan fiction”. Są to opowiadania osadzone w konwencji fikcji fanowskiej.

Wśród komentatorów – zwłaszcza w środowiskach określanych jako *booktube*² i *booktok*³ – pojawiają się również głosy krytyczne wobec niektórych praktyk stosowanych w konkursach literackich organizowanych przez wydawnictwa. W jednym z szeroko komentowanych przypadków regulamin konkursu przewidywał przekazanie praw do zgłoszonego utworu organizatorowi w momencie jego przesłania. Skutkiem tego typu działań było pojawienie się mediach społecznościowych wielu materiałów krytycznych wobec tego typu praktyk, w których podkreślano, że mogą one wykorzystywać ograniczoną świadomość prawną oraz niedoświadczenie młodych autorów.

Innym zagadnieniem pojawiającym się w dyskusjach dotyczących publikacji tego typu literatury jest kwestia oznaczeń wiekowych. W części przypadków publikacje zawierające treści erotyczne nie są wyraźnie oznaczane jako przeznaczone dla dorosłych czytelników, co utrudnia ich jednoznaczną klasyfikację. Powraca tu problem wskazany wcześniej – dziecko może nabyć taką książkę zarówno świadomie, jak i przypadkowo, podczas gdy rodzic lub opiekun, nieposiadający wiedzy o jej treści, nie ma możliwości właściwej reakcji. W rezultacie treści przeznaczone dla dorosłych odbiorców trafiają do czytelników nieletnich, co może wywoływać negatywne konsekwencje dla ich rozwoju emocjonalnego oraz psychoseksualnego.

Na uwagę zasługuje również poziom redakcji i korekty wielu tego rodzaju publikacji, który w licznych przypadkach okazuje się niewystarczający lub wręcz znikomy. W konsekwencji w tekstach pojawiają się liczne błędy ortograficzne, interpunkcyjne, składniowe i fleksyjne, co obniża komfort lektury, a także może przyczyniać się do utrwalania niepoprawnych form językowych wśród czytelników. Brak dbałości o język i strukturę tekstu wzmacnia wrażenie, że jakość literacka nie stanowi priorytetu w procesie wydawniczym, natomiast nadrzędnym celem pozostaje szybkie wprowadzenie produktu na rynek. Tego typu praktyki mogą nie tylko osłabiać społeczne postrzeganie wartości literatury, lecz także kształtować u młodych odbiorców niepożądane wzorce językowe i narracyjne.

Wobec części wydawnictw pojawiły się ponadto zarzuty dotyczące promowania treści związanych ze zjawiskiem groomingu. Termin ten

---

² Społeczność na platformie YouTube, która skupiona jest wokół literatury i czytelnictwa.

³ Społeczność na platformie TikTok, która skupiona jest wokół literatury i czytelnictwa.

pojawił się w latach 80. XX wieku i pierwotnie odnosił się do działań o charakterze pedofilskim. Proces ten polegał na nawiązywaniu relacji z dzieckiem – często za pośrednictwem internetu – w celu późniejszego wykorzystania seksualnego, nakłonienia do prostytucji lub udziału w materiałach pornograficznych. Współcześnie zakres znaczeniowy pojęcia groomingu bywa rozszerzany i obejmuje także relacje romantyczne między osobami o znaczącej różnicy wieku, w których jedna ze stron jest osobą nieletnią lub bardzo młodą. Zjawisko to może przybierać różnorodne formy – od relacji o charakterze seksualnym lub romantycznym, przez motywacje finansowe, aż po działania o charakterze przestępczym czy ekstremistycznym (Ofemin.pl 2022).

W literaturze przedmiotu proces groomingu bywa opisywany jako wieloetapowy i obejmujący między innymi:

1. Identyfikację potencjalnej ofiary;
2. Zdobywanie informacji oraz budowanie relacji opartej na zaufaniu;
3. Zaspokajanie potrzeb emocjonalnych lub materialnych;
4. Stopniową izolację ofiary od dotychczasowego środowiska;
5. Normalizowanie kontaktu fizycznego i zachowań o charakterze seksualnym;
6. Utrzymywanie kontroli nad ofiarą.

Tematyka groomingu zyskała w ostatnich latach szeroki rozgłos również w kulturze popularnej. Jednym z przykładów jest utwór 29 autorstwa Demi Lovato, w którym artystka opisuje relację z dużo starszym partnerem oraz moment refleksji, który pojawił się, gdy sama osiągnęła wiek dwudziestu dziewięciu lat:

Wreszcie dwadzieścia dziewięć
Zabawne, tak jak ty w tamtym czasie
Myślałam, że to nastoletni sen, tylko fantazja
Ale czy ona była twoja czy moja?
Siedemnaście, dwadzieścia dziewięć (Lovato 2022).

Popularność piosenki w mediach społecznościowych, zwłaszcza na platformie TikTok⁴, przyczyniła się do publicznego dzielenia się przez wiele kobiet doświadczeniami dotyczącymi związków z wyraźnie starszymi

---

⁴ Serwis internetowy założony w 2016 roku, umożliwiający publikację krótkich materiałów wideo.

partnerami na etapie ich niepełnoletności lub wczesnej dorosłości. W relacjach tych często pojawiały się wątki przemocy seksualnej, psychicznej lub ekonomicznej.

Na tym tle szczególnie kontrowersyjne okazały się działania jednego z wydawnictw, które w kampanii promującej swoją najnowszą powieść wykorzystało motyw groomingu jako element strategii marketingowej. W materiałach promocyjnych eksponowano relację pomiędzy dorosłym bohaterem a nieletnią postacią, sugerując jej romantyczny charakter. W odpowiedzi na falę krytyki wydawnictwo opublikowało oświadczenie z przeprosinami, podkreślając jednocześnie, że opublikowany materiał nie miał na celu promowania zjawiska groomingu.

4. ZAKRES TREŚCI PATOLOGICZNYCH, DEWIACYJNYCH ORAZ ABERRACYJNYCH

Analiza wybranych utworów zaliczanych do tego nurtu pozwala wskazać kilka powtarzalnych schematów fabularnych. W badanym materiale pojawiają się m.in. narracje koncentrujące się na relacjach o charakterze romantyczno-erotycznym, w których rozwój wątku uczuciowego stanowi główną oś konstrukcyjną fabuły.

W analizowanym korpusie tekstów można również zauważyć określone prawidłowości dotyczące autorstwa. Dostępne informacje wskazują, że znaczną część twórczyń tego typu powieści stanowią młode kobiety. Fakt ten jest szczególnie interesujący w kontekście toczącej się obecnie debaty na temat seksualizacji kobiet, wpływu patriarchy na ich rolę w społeczeństwie oraz popularyzacji ruchu #MeToo, który od 2017 roku zwraca uwagę na problem molestowania i przemocy seksualnej wobec kobiet. Wiele z tych autorek rozpoczyna swoją karierę pisarską na platformie Wattpad, gdzie zostają dostrzeżone przez wydawnictwa, decydujące się na wprowadzenie ich utworów na rynek książki.

Tematyka smutów jest przy tym wysoce schematyczna. Zazwyczaj jedna z głównych postaci (najczęściej protagonistka lub jej obiekt miłosny) posiada wysoki status materialny. Bohaterowie są słabo zarysowani pod względem psychologicznym, a miejsce akcji umieszczone jest często za granicą, najczęściej w Stanach Zjednoczonych. Jednym z najczęściej powtarzających się motywów jest trop *enemies to lovers* („od wrogów do kochanków”) – początkowa niechęć między bohaterami w niewyjaśniony

fabularnie sposób przeradza się w romantyczne uczucie. Niewielka dbałość o pogłębienie fabuły i konstrukcji postaci wynika z nadrzędnego celu, jakim jest prezentowanie jawnych scen erotycznych.

Można zatem stwierdzić, że większość utworów tego gatunku stanowi wzajemne kalki, różniące się jedynie imionami bohaterów czy scenerią wydarzeń. Tego rodzaju powtarzalność wzmacnia wrażenie, że smut pełni przede wszystkim funkcję dostarczyciela treści pornograficznych w formie literackiej, przy czym warstwa narracyjna odgrywa rolę drugorzędną lub wręcz marginalną.

W literaturze typu smut pojawia się również zjawisko określane jako fetyszyzacja zawodów. Bohaterowie często wykonują profesje kojarzone z prestiżem społecznym lub władzą, takie jak prawnik, przedsiębiorca, lekarz czy nauczyciel akademicki. W wielu przypadkach profesje te pełnią przede wszystkim funkcję elementu budującego atrakcyjność postaci, a ich realistyczne przedstawienie ma znaczenie drugorzędne:

– Czujesz to? – warczy, pchając mnie na zlew i napierając na moją pupę stwardniałym w spodniach kutasem. – Zobacz, jak na mnie działasz, Tiernan. Tak nie może być. Zamiast pieprzyć cytata łaskę, z którą wróciłem do domu, siedzę tu i walczę z samym sobą, bo kusi mnie, żeby pójść na górę i dać nastolatce mieszkającej pod moim dachem naprawdę długiego całusa na dobranoc (Douglas 2022: 231).

Protagonistka, Tiernan, w trakcie akcji nawiązuje relacje seksualne zarówno ze swoim wujkiem, jak i jego synami, by ostatecznie związać się z najstarszym z rodzeństwa. Narracja jest nasycona wulgarnym językiem, co może negatywnie wpływać na świadomość językową młodych odbiorców. Współcześnie, gdy obserwuje się proces dewulgaryzacji języka (dążenie do usuwania elementów ordynarnych z przestrzeni publicznej), tego typu twórczość może działać w odwrotnym kierunku, utrwalając normę językową nacechowaną wulgarnością.

Problemem są także sceny wykorzystywania seksualnego, które często są romantyzowane i przedstawiane jako element relacji miłosnej. Przykładem jest fragment, w którym agresywny partner inicjuje kontakt seksualny bez zgody kobiety:

– Kaleb, Kal... – mamrocze, próbując go odepchnąć, jednak on łapie mnie mocno za włosy i dociska swoim wygłodniałym ciałem.

Dzikimi pocałunkami knebluje mi usta. Wsuwa w nie język, a ja jęcę pod wpływem odczuwanego w dole mrowienia.

Przestań!

Kurwa mać.

Coraz szybciej porusza biodrami, napierając na mnie. Z ciężkim oddechem przygryza moje wargi i zasysa język tak mocno, że rozpalam się między nogami.

Co on, do cholery, wyprawia? Kurwa! Przecież my się nawet nie znamy!

– Przestań! – krzyczę. Puls łupie mi w uszach.

– Przestań, po prostu przestań! (Douglas 2022: 11).

Często pojawia się także motyw fetyszyzacji zawodów, który pełni podobną funkcję jak „kostium fabularny” – ma uatrakcyjnić kontekst erotyczny, a nie realistycznie odwzorować daną profesję. Najczęściej wybierane są zawody kojarzące się z władzą, prestiżem i autorytetem, a także wysokim statusem materialnym, np. biznesmen (symbol dominacji ekonomicznej), prawnik (motywy inteligencji i umiejętności manipulowania sytuacją) czy nauczyciel/wykładowca (układ zakazanego romansu i nierównej dynamiki władzy). Postacie te często nie mają istotnego znaczenia dla rozwoju fabuły w sensie realistycznym – ich rolą jest przede wszystkim podkreślenie przewagi jednej osoby nad drugą i osadzenie opowieści w schemacie nierównych relacji, zarówno wiekowych, jak i społeczno-ekonomicznych. Przedstawienie profesji jest schematyczne i pełne klisz: lekarz jest zawsze przystojny i charyzmatyczny, a artysta – wrażliwym buntownikiem. Tego typu powtarzalne wzorce mogą utrwalać przekonanie, że atrakcyjność partnera jest nierozzerwalnie związana z prestiżem wykonywanego zawodu.

Jedną z najbardziej kontrowersyjnych powieści wykorzystujących wątek fetyszyzacji zawodów jest *Priest* Sierry Simone. Książka spotkała się z krytyką nie tylko w środowiskach religijnych, ale także wśród osób niewyznających żadnej wiary, ze względu na obrazoburcze przedstawienie Kościoła katolickiego. Fabuła – podobnie jak w wielu innych tego typu powieściach – opiera się na schemacie: młody, przystojny i charyzmatyczny ksiądz z tajemniczą przeszłością, który po poznaniu kobiety zaczyna przeżywać wewnętrzny konflikt moralny. Celowo wprowadza się „odświęcony” język oraz sakralną scenografię, by zbudować efekt erotyczny poprzez kontrast sfer *sacrum* i *profanum*:

Ręce mi się trzęsły, gdy otwierałem drzwi. Były to oleje, które zostały pobłogosławione podczas Wielkiego Tygodnia przez mojego biskupa, oleje używane tylko do sakramentów, takich jak chrzest, bierzmowanie i namaszczenie

chorych. Wybrałem szklaną fiolkę z olejem – olejem Krzyżma – i wróciłem do Poppy, starannie omijając wzrokiem krucyfiks i tabernakulum.

[...]

– Wiesz, co to jest, Poppy? – zapytałem.

Potrząsnęła głową, opierając ją na ramieniu.

– To olej do udzielania sakramentów, Używa się go do chrztów i święceń. Namaszcza się nim nawet ściany budowanego kościoła. Przejechałem dłonią po gładkim, jędrnym skosie jej pleców, czując, jak wzdycha pod moim dotykiem, i w tym momencie wsunąłem jej palec do środka (Simone 2024: 136–137).

Takie ujęcie trywializuje rzeczywiste problemy nadużyć w środowiskach religijnych, bagatelizując emocjonalne i duchowe konsekwencje tego typu relacji.

Publikowanie takich treści może jednak prowadzić do realnych konsekwencji. W marcu 2025 roku australijskie media szeroko opisywały przypadek Lauren Tesolin-Mastrosa⁵, publikującej pod pseudonimem Tori Woods, której postawiono zarzuty o charakterze pedofilskim. Autorka w modelu self-publishing wydała na platformie Amazon powieść *Daddy's Little Toy*. Jak czytamy w opisie:

Lucy

Nie mogę się powstrzymać, kiedy jestem przy nim. Z ekscytacji moczę spodnie. W nocy używam na sobie rogu jednorożca. Jedyne, o czym myślę, to najlepszy przyjaciel mojego taty i to, jak bardzo pragnę, by został moim tatusiem.

Jestem dziwadłem w mojej rodzinie. Mój ojciec jest mną rozczarowany. Moja matka mnie odrzuciła. A moja siostra mną gardzi. To ułuda sądzić, że Arthur kiedykolwiek chciałby się ze mną bawić.

Arthur

Moja soczysta Lucy⁵. W końcu skończyła 18 lat. Pragnąłem jej bardziej, niż mógłbym legalnie przyznać. Jeszcze o tym nie wie, ale stanie się moją małą zabawką. Moim cennym jednorożcem. A ja zostanę jej tatusiem.

Kiedy widzę, jak przebiera się w różne stroje, zapominam, że jest ledwie dorosłą córką mojego najlepszego przyjaciela. Zapominam też o tym, że jej matka nigdy jej nie chroniła ani nie doceniała tak, jak powinna. Jedyne, co wiem, to że będzie moją małą dziewczynką (Tesolin-Mastrosa 2025).

---

⁵ Org. *My juicy Lucy* – gra słów.

Książka spotkała się z falą krytyki i została usunięta z Amazona; obecnie nie jest dostępna w sprzedaży. Powieść przedstawiała relację, w której dorosły mężczyzna odczuwa pożądanie wobec trzyletniej dziewczynki, zawierając szczegółowe opisy jej genitaliów w kontekście erotycznym. Szczególnie bulwersujące jest to, że autorka była dyrektorką ds. marketingu w chrześcijańskiej organizacji charytatywnej BaptistCare i matką kilkulatniej córki (Korycka 2025). Postawiono jej zarzuty posiadania oraz produkcji materiałów przedstawiających wykorzystywanie dzieci.

Kulminacją dyskusji o popularyzacji smutów wśród młodych czytelników stała się afera wokół Marceliny Świątek i jej serii *Princessa*. Choć książki zawierają wątki erotyczne i są oznaczone ograniczeniami wiekowymi, kontrowersje wywołał fakt, że w chwili premiery pierwszej części sama autorka miała zaledwie 16 lat – czyli według oznaczenia nie mogła czytać własnej powieści.

6. KONKLUZJA

Popularność literatury określanej mianem smut można interpretować jako element szerszych przemian zachodzących w kulturze popularnej, w której granice pomiędzy twórczością amatorską a profesjonalną ulegają stopniowemu zatarciu.

Istotną rolę w rozwoju tego typu literatury odgrywają platformy internetowe umożliwiające publikację tekstów literackich. Środowisko cyfrowe sprzyja zarówno powstawaniu nowych form narracyjnych, jak i szybkiemu rozpowszechnianiu się określonych schematów fabularnych wśród użytkowników.

W części analizowanych utworów pojawiają się także motywy mogące budzić kontrowersje społeczne, takie jak relacje o wyraźnej asymetrii władzy pomiędzy bohaterami czy przedstawienia przemocy seksualnej w kontekście romantycznym. Obecność takich wątków stanowi istotny element analizowanego materiału i wskazuje na potrzebę dalszych badań nad sposobami reprezentowania relacji międzyludzkich w tego typu narracjach.

W kontekście rosnącej popularności tego rodzaju literatury istotnym zagadnieniem badawczym pozostaje również kwestia dostępności takich treści dla młodszych odbiorców, zwłaszcza w środowisku internetowym, gdzie mechanizmy kontroli wieku odbiorców są często ograniczone.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że literatura określana mianem *smut* stanowi zauważalny element współczesnej kultury popularnej funkcjonującej na styku internetu oraz rynku wydawniczego. Jedną z charakterystycznych cech analizowanych tekstów jest znacząca obecność scen erotycznych oraz powtarzalność określonych schematów narracyjnych.

Jednocześnie część utworów wykorzystuje motywy społecznie kontrowersyjne, takie jak relacje o wyraźnej asymetrii władzy czy przedstawienia przemocy seksualnej w kontekście romantycznym. Obecność tych wątków wskazuje na potrzebę dalszych analiz dotyczących sposobów ich reprezentacji oraz potencjalnych kontekstów interpretacyjnych.

W związku z rosnącą rolą platform internetowych w dystrybucji literatury zasadne wydaje się kontynuowanie badań nad tym zjawiskiem zarówno z perspektywy literaturoznawczej, jak i medioznawczej.

BIBLIOGRAFIA

Douglas P., 2022, *Credence*, tłum. D. Świonder, Oświęcim.

Lovato D., 2022, 29, *Holy Fvck*, Los Angeles.

Simone S., 2024, *Priest*, tłum. U. Musyl, Białystok.

Tesolin-Mastrosa L., 2025, *Daddy's Little Toy*, Sydney.

STRONY INTERNETOWE

Czym jest „Child Grooming”?, Komenda Miejska Policji w Zabrze, <https://zabrze.policja.gov.pl/k29/informacje/wiadomosci/369485,Czym-jest-quotchild-groomingquot.html> (dostęp: 11.08.2025).

„Ja miałam 17 lat, on 29”. Czym jest grooming, o którym śpiewa Demi Lovato?, Ofemin.pl, <https://www.ofeminin.pl/swiat-kobiet/to-dla-nas-wazne/ja-mialam-17-lat-on-29-czym-jest-grooming-o-ktorym-spiewa-demi-lovato/1sgr8zj> (dostęp: 11.08.2025).

Korycka M., 2025, Skandal wokół „Małej zabawki tatusia”. Czytelnicy oburzeni, a autorka trafiła do aresztu, Gazeta.pl, <https://kultura.gazeta.pl/kultura/7,114528,31810485,skandal-wokol-malej-zabawki-tatusia-czytelnicy-oburzeni.html> (dostęp: 11.08.2025).

Smut, Cambridge Dictionary, <https://dictionary.cambridge.org/pl/dictionary/english/smut> (dostęp: 10.08.2025).

Smut, Miejski.pl, <https://www.miejski.pl/slowo-Smut> (dostęp: 10.08.2025).

Smut, Tanuki.pl, <https://tanuki.pl/slownik/haslo/smut> (dostęp: 10.08.2025).

What Does Smut Mean in Books?, Capitalizemytitle.com, <https://capitalizemytitle.com/what-does-smut-mean-in-books> (dostęp: 10.08.2025).

A FEW SAD WORDS ABOUT (NOT ALWAYS) SMUTTY BOOKS

Summary

The purpose of this article is to analyse the literary genre known as “smut”, characterised by its strong erotic content. The first part discusses the key genre features of smut, along with its origins and development, with particular attention given to the platforms on which it gained popularity. The next section addresses publishing pathologies associated with the genre, including the lack of appropriate age ratings and the deliberate targeting of erotic content at underage audiences. The article then examines the phenomenon of grooming as a mechanism used to normalise and romanticise relationships rooted in sexual violence. Special attention is devoted to analysing problematic narratives present in smut literature that trivialise issues such as rape, abuse, and sexual exploitation. The article aims to provide a critical reflection on the impact of this type of literature on young readers and to highlight the necessity of implementing protective mechanisms in the publication and distribution of such content.

Keywords: fanfiction, grooming, internet, pornographic novel, publishing market, publishing pathologies, smut